RAADSINFORMATIEBRIEF

gemeente Rheden

Onderwerp

Communicatie en participatie Herindelingsontwerp Brummen Rheden

Datum	13 oktober 2026
Thema programmabegroting	Regionale samenwerking en internationale betrekkingen – Brummen Rheden
Portefeuillehouder	Carol van Eert
Zaaknummer	

Kennis te nemen van

De voorgestelde aanpak voor communicatie en participatie in de fase van het Herindelingsontwerp (zie bijlage 1).

Met de voorgestelde communicatie- en participatieaanpak werken de beide gemeenten vol enthousiasme en met vertrouwen in het proces samen. Hierbij willen we:

- met inbreng van inwoners, organisaties, partners en medewerkers een gedragen herindelingsontwerp opstellen;
- gezamenlijk optrekken in de communicatie- en participatie;
- duidelijke uitgangspunten formuleren voor nabijheid, dienstverlening, lokale invloed, eigenheid en samenhang;
- inwoners, organisaties, partners en medewerkers tijdens het hele traject begrijpelijk en op tijd informeren;
- het herindelingsontwerp versterken met aanvullende inbreng van betrokkenen over de toekomstige gemeente en haar positie in de regio;
- voor de gemeenteraden, Provincie en het Rijk navolgbaar maken welke maatschappelijke en regionale opvattingen leven en hoe deze worden verwerkt.

Achtergrond

De gemeenteraden van Brummen en Rheden hebben besloten de voorgenomen fusie van Brummen en Rheden verder uit te werken in een herindelingsontwerp. Beide gemeenten werken daaraan vol enthousiasme en met vertrouwen in het proces samen. Het herindelingsontwerp zal laten zien waarom een bestuurlijke fusie de oplossing is voor de uitdagingen van beide gemeenten. Daarom is het belangrijk inwoners, organisaties en partners actief te betrekken. Goede participatie maakt zichtbaar welke wensen, verwachtingen, zorgen en voorwaarden leven en hoe deze in het ontwerp worden meegewogen. Verschillende meningen blijven zichtbaar. Het is niet nodig dat iedereen het eens is om toch tot een bruikbaar resultaat te komen. We zetten participatie in waar we de ervaringen en ideeën van betrokkenen nodig hebben om het herindelingsontwerp uit te werken en te versterken. Het besluit om de fusie tussen Brummen en Rheden verder uit te werken, is het uitgangspunt. Zorgen, kritiek en voorwaarden over de herindeling en de uitwerking daarvan blijven van grote waarde. Deze worden zichtbaar meegewogen.

Er is al veel informatie beschikbaar uit de voorgaande periode tot heden. Deze informatie is onder andere via participatie opgehaald. Het ging toen over de kansen en zorgen die inwoners en organisaties inbrachten, de bestuurlijke toekomst, de afweging van mogelijke fusiepartners

van Brummen, bestaande of toekomstige kwetsbaarheden en regionale oriëntaties. Die informatie wordt gebruikt en waar nodig geactualiseerd. Wat we nog nodig hebben is de vertaling naar de toekomstige gemeente. Hoe worden nabijheid, lokale invloed en dienstverlening geborgd? Wat moet in de dorpen en kernen herkenbaar blijven en waar kan meer samenhang ontstaan? Welke regionale positionering en samenwerkingsverbanden passen daarbij? Met dit participatieplan gaan we de antwoorden op deze vragen ophalen.

Vervolg

Dit is een gezamenlijke opgestelde aanpak van Brummen en Rheden.
In aanloop naar de fusie trekken de gemeenten samen op bij het schrijven van het herindelingsontwerp. Ook de communicatie- en participatieaanpak is gezamenlijk opgesteld. Door dit plan met u te delen bewandelen de gemeenten een gelijke weg richting de fusie op dit gebied.

Het is belangrijk voldoende draagvlak en vertrouwen te laten zien.
Het ontwerp moet onderbouwen dat de herindeling een duurzame oplossing is en het moet inzicht geven in draagvlak, bestuurskracht, nabijheid en samenhang. Een participatieplan zorgt ervoor dat inwoners, organisaties en partners hun kennis, zorgen en verwachtingen kunnen inbrengen en dat deze worden meegewogen. Tegelijk is de participatie geen referendum of representatieve draagvlakmeting. Steunbetuigingen en bezwaren worden vastgelegd, maar uit vrijwillige deelname worden geen conclusies getrokken over de opvattingen van alle inwoners.

Hiermee brengen we focus aan in de participatie langs twee inhoudelijke thema's.
De twee inhoudelijke thema's die we gebruiken zijn:

- de toekomstige gemeente en haar kernen;
- de toekomstige positie binnen regionale samenwerkingsverbanden.

Het eerste thema gaan we bewandelen via twee participatierondes. Eerst zullen we gericht informatie ophalen. Na verwerking zullen we terugkoppelen wat we gedaan hebben en toetsen of wat we hebben verwerkt aansluit bij de inbreng uit de eerste ronde. In het tweede thema, de samenwerkingsverbanden, wordt doelgericht overleg gevoerd met de betrokken partners.

Met dit plan kunnen we aanvullende informatie ophalen die alleen betrokkenen kunnen leveren.
Bepaalde informatie vraagt om ervaringen en perspectieven van inwoners, organisaties en partners. Dat geldt bijvoorbeeld voor de invulling van nabijheid, lokale invloed en eigenheid van kernen. Voor de positie in de regio gaan we gericht in gesprek met partners. Zij delen hun kennis en geven hun mening over de gevolgen, voorwaarden en haalbaarheid van verschillende keuzes. Deze inbreng combineren we met onderzoek en financiële en organisatorische analyses. Per onderwerp bekijken we vooraf welke informatie al beschikbaar is en welke aanvullende informatie nog nodig is.

Kanttekeningen en/of risico's

We onderscheiden verschillende doelgroepen die over verschillende onderwerpen mee kunnen denken. Het risico blijft bestaan dat jongeren of het 'stille midden' moeilijk bereikt worden. We proberen dit te ondervangen door deze doelgroepen specifiek in het plan op te nemen en communicatie- en participatiemiddelen te kiezen die het best bij deze groep passen. We zoeken daarbij ook jonge gezinnen en niet-georganiseerde inwoners actief op via bestaande ontmoetingsplekken en netwerken. We volgen niet alleen wie is benaderd, maar ook wie

daadwerkelijk deelneemt en welke invalshoeken nog ontbreken. Deze invalshoeken betrekken we bij de tweede ronde alsnog.

Uitvoering

Communicatie is bewust als afzonderlijk deelproject binnen de projectorganisatie ingericht, zodat gedurende het gehele traject voldoende aandacht, capaciteit en coördinatie beschikbaar zijn. De communicatieadviseurs van beide gemeenten bereiden de gezamenlijke communicatie voor, voeren deze uit en stemmen haar af met de inhoudelijke projectonderdelen. De colleges zijn verantwoordelijk voor de voorbereiding en uitvoering van de aanpak en leggen hierover verantwoording af aan hun raden. De projectorganisatie bewaakt de samenhang tussen beide inhoudelijke sporen, de participatie, de communicatie en de bestuurlijke planning.

In het voorstel voor een communicatie- en participatieplan is een eerste globale planning en overzicht van bestuurlijke mijlpalen opgenomen. Essentie van deze planning is dat de inwonersparticipatie (over het spoor 'wenkend perspectief') twee rondes bevat, met verdieping en verwerking ertussen. Het overleg over samenwerkingsverbanden (het andere spoor) loopt parallel en wordt afgestemd op de inhoudelijke vragen en benodigde besluiten. De data zijn op dit moment nog indicatief en worden in de nadere uitvoering verbonden aan de integrale planning van het Herindelingsontwerp en Herindelingsadvies (zodra deze beschikbaar is).

De colleges werken de nadere uitvoering gezamenlijk uit en informeren hun raden hierover vóór de start van de participatierondes. Wijzigingen in de planning en hun gevolgen worden tijdig toegelicht.

Het participatieverslag voegen we bij het (openbare) herindelingsontwerp. Hierin staat wie daadwerkelijk hebben deelgenomen, of we invalshoeken missen, wat de participatie en de gesprekken in de regio hebben opgeleverd en hoe de inbreng en verschillen in opvattingen zijn verwerkt.

Participatie en communicatie

Bij het opstellen van het communicatie- en participatieplan is gebruik gemaakt van een brede verzameling aan ervaringen, inzichten en adviezen. Hiervoor zijn onder meer inwonersplatforms, fracties uit beide gemeenteraden, deelnemers aan gezamenlijke raadsbijeenkomsten, medewerkers van beide gemeenten, gespecialiseerde bureaus en ervaringen uit eerdere herindelingsprocessen betrokken. De wijk- en dorpsraden hebben tijdens een brainstormbijeenkomst op 7 september hun aandachtspunten en tips kenbaar gemaakt. Deze zijn al zoveel mogelijk verwerkt in dit plan (en worden meegenomen bij de nadere uitvoering).

De opgehaalde inbreng heeft geleid tot een aanpak die uitgaat van tijdige, begrijpelijke en betrouwbare informatievoorziening, heldere participatiemogelijkheden, gesprekken dicht bij inwoners, doelgroepgerichte communicatie en een transparante terugkoppeling van de opbrengsten van participatie. Hiermee wordt ingezet op een navolgbaar en zorgvuldig proces voor alle betrokkenen.

Het communicatie- en participatieplan maakt onderscheid tussen participatie en communicatie. Waar participatie gericht is op het ophalen van kennis, inzichten en reacties van betrokkenen, heeft communicatie als doel inwoners, organisaties en partners gedurende het gehele traject tijdig, begrijpelijk en transparant te informeren over het proces en de inhoudelijke ontwikkelingen.

Brummen en Rheden communiceren vanuit een gezamenlijke feitenbasis, tijdlijn en kernboodschap, waarbij gebruik wordt gemaakt van een mix van digitale en fysieke communicatiemiddelen. Belangrijke ontwikkelingen worden zoveel mogelijk tegelijk en met dezelfde boodschap gecommuniceerd. Als bestuurders verschillende verantwoordelijkheden of standpunten hebben, blijft er ruimte om daar vanuit hun eigen rol over te communiceren. De

communicatie beperkt zich niet tot formele participatiemomenten, maar biedt gedurende het hele traject duidelijkheid over tussenstappen, onderzoeken en ontwikkelingen. Met oog voor kritiek, verschillende meningen, onzekerheden en besluiten die nog moeten worden genomen. We luisteren naar de relevante reacties uit de samenleving die hierop komen.

Na vaststelling van dit plan wordt de aanpak verder uitgewerkt. Dan worden per fase de doelgroepen, kernboodschappen, communicatiemiddelen, participatieactiviteiten, planning en verantwoordelijkheden concreet uitgewerkt. Ook wordt vastgelegd hoe signalen, vragen en zorgen uit de samenleving worden gemonitord en hoe de communicatieaanpak waar nodig gedurende het proces wordt bijgesteld. Daarmee ontstaat een flexibel uitvoeringskader dat aansluit bij de ontwikkelingen in het herindelingstraject.

De raad wordt tijdens het proces van participatie periodiek geïnformeerd over voortgang, bereik, opbrengsten en verwerking hiervan.

Besluitvorming van de raad over de vaststelling van het herindelingsontwerp wordt voorzien medio 2027.

Financiën

De uitvoering van de voorgestelde aanpak voor communicatie en participatie vindt plaats binnen de beschikbare projectmiddelen.

Juridische grondslag

- Raadsbesluit d.d. 30 juni 'Opdracht tot het opstellen van een concept herindelingsontwerp' (raadsbesluit 211)
- Wet Arhi

Bijlagen

1. Bijlage 1; Aanpak communicatie en participatie fase Herindelingsontwerp & -advies

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris